

Girona, la ciutat on més creix el frau elèctric

La capital de la província és la que registra un increment anual més important (+671%) d'aquest delictes vinculat a les plantacions de marihuana. A Lloret es duplica i ja se situa entre els cinc municipis catalans amb més defraudació.

La convergència de zones industrials, àrees residencials i bones comunicacions expliquen que Girona, Montcada i Reixac i Igualada siguin els tres municipis on més va créixer el frau elèctric per marihuana detectat per Endesa a Catalunya entre 2023 i 2024. En el cas de Girona, dels 95.199 KWh defraudats el 2023 en plantacions, es va incrementar fins als 733.606 GWh en 2024, la qual cosa suposa un augment del 671%, el més alt de totes les ciutats catalanes. En xifres absolutes, els municipis catalans amb més energia elèctrica defraudada atribuïble a la marihuana l'any passat van ser Igualada, Sabadell, Premià de Dalt, Terrassa i Lloret de Mar. A Lloret de Mar —població en què el frau elèctric en cultius va augmentar un 101%—, fonts municipals posen en valor l'ajuda dels veïns, que «sovint informen quan noten moviments sospitosos», així com destaquen els esforços que fa la Policia Local. Indica l'executiu local que des de fa més d'un any són l'únic municipi català que denuncia administrativament als titulars dels immobles en els quals es detecten plantacions, en virtut de la Llei del Sector Elèctric. Aquesta llei disposa que les empreses distribuïdores poden desconnectar instal·lacions de manera immediata «en el cas d'enganxaments directes, en situacions que comportin risc per a les persones o coses i en els casos que es determinin reglamentàriament». Si bé la norma facilita la tasca policial, els Mossos d'Esquadra apunten al fet que la laxitud de les penes que recauen sobre els defraudadors fa que punxar la llum els pugui «sortir gairebé gratis», assenyala el cap de l'àrea central d'anàlisi criminal, Albert Llena. Endesa recorda que en altres països d'Europa «el frau elèctric comporta penes de presó», mentre que a Espanya el Codi Penal castiga aquesta pràctica amb fins a 12 mesos de multa, que seran de tres mesos en casos de frauds inferiors a 400 euros. «Això no contribueix a frenar la proliferació de connexions il·legals», diu la companyia. L'olor no és l'únic rastre que deixa la marihuana. Les màfies que mercadegen amb aquesta droga, amb un volum de negoci de gairebé 9.000 milions a Espanya, busquen costar el que costarà la discreció. Però els últims anys una petjada inequívoca ha permès als investigadors desbaratar dotzenes de plantacions: el frau elèctric desorbitat que deixen. És a partir de les últimes dades (2024) d'aquest fenomen, recollits per Endesa, que publiquem ara la primera radiografia de plantacions a Catalunya localitzades ciutat a ciutat. Els registres de la companyia, que gestiona el 95% del mercat elèctric català, revelen que les màfies oculten els seus cultius en àrees amb un fort component industrial i pròximes a infraestructures clau per a traslladar la mercaderia al mercat europeu, com la AP-7 o l'A-2. Els Mossos d'Esquadra confirmen un canvi de paradigma entorn de la ubicació de les plantacions: si en 2020 els cultius interiors representaven un 65% de les operacions policials, en 2024 ja van suposar un 87%. A més del factor industrial, en els municipis on més frau elèctric hi ha, en algun d'ells també convergeix el sigil que ofereixen les urbanitzacions residencials, igualment allunyades dels nuclis de població. Només en 2024, els Mossos van decomissar uns 7.000 quilograms de marihuana en operatius. Les plantacions de marihuana són el motiu principal (un 33% dels casos) pel qual es defrauda energia a Catalunya. Després van la indústria, el turisme i el comerç. El tercer àmbit originari del frau és el dels habitatges particulars. Endesa no disposa de les proporcions de frau elèctric atribuïbles a indústries o particulars. L'any 2024 es van defraudar un total de 490 gigavats-hora (GWh) d'energia a Catalunya -un GWh equival a un milió de quilowatts-hora (kWh)-, dels quals 162 GWh van correspondre a plantacions de marihuana. Si bé el total d'energia robada va créixer un 37,6% entre 2023 i 2024, la tendència quant a la marihuana és d'estabilització. Una comparativa a partir de les dades de consum d'energia elèctrica a Catalunya, registrats pel Departament de Territori, il·lustra la grandària del frau. Amb els 490 GWh defraudats es podria alimentar d'energia, per exemple, a

una ciutat com Badalona (uns 83.300 llars) durant un any. I, amb la suma defraudada solament en cultius de marihuana, es podria proveir a Gavà o Esplugues de Llobregat (uns 18.000 llars) durant altres 12 mesos. Atès que en la pràctica majoria de les plantacions la llum està punxada, —els Mossos expliquen que en tota la seva història només han trobat una organització que pagués l'electricitat, la cooperació entre Endesa i la policia és clau per a la detecció i desmantellament de les plantacions. En cada regió policial hi ha un interlocutor amb Endesa. Dispositius conjunts de tècnics de la companyia i Mossos acudeixen a desenganxar del subministrament. Són situacions delicades: la policia assegura que a vegades els responsables de la plantació electrifiquen els elements metàl·lics de les cases, a manera de parany perquè qui vulgui entrar es quedi enganxat. No obstant això, i més enllà de les plantacions, si no es detecta un delictes relacionat amb el frau, els operaris d'Endesa acudeixen sense escorta a les inspeccions. Un tècnic de la companyia, que prefereix no revelar el seu nom, explica quines situacions es troben en aquestes ocasions: «La gent no reacciona sempre d'una manera adequada quan els descobreixes. Això, a vegades, es tradueix en amenaces, insults, agressions verbals i alguna vegada físiques, o fins i tot punxar-te les rodes del cotxe. A mi, personalment, m'han acorralat i m'han arribat a treure una pistola. Són moments de molta adrenalina que, quan pareixis, t'adones del perill que has passat». El concepte «naus industrials» apareix en una desena dels operatius més recents de la policia catalana en aquest àmbit criminal: «Són idònies per a les màfies perquè allí els resulta més senzill realitzar punts per a defraudar energia elèctrica», explica Albert Llena, cap de l'Àrea Central d'Anàlisi de la Criminalitat de Mossos. El responsable policial esmenta un gruix d'operatius al Vallès, «on els polígons són més grans i espaiosos per a acollir plantacions». Les cocapitals del Vallès Occidental (Sabadell i Terrassa) són el segon i quart municipi català respectivament on més energia elèctrica per marihuana es va defraudar en 2024. I no és fútil que la dimensió dels quilowatts-hora estafats en aquestes ciutats sigui proporcional a la grandària de les seves àrees industrials. Segons dades actualitzades (2025) de la Diputació de Barcelona, Sabadell és la novena ciutat de la província amb més hectàrees industrials (495,9). Terrassa (443,1 hectàrees) és la dosena. A la ciutat amb més afectació del rànking d'Endesa, Igualada (amb més de 7.000.000 de KWH defraudats per marihuana), les 15 plantacions detectades en 2024 es trobaven en naus industrials. De fet, l'única sentència judicial de 2025 sobre frau elèctric per marihuana a Catalunya situa els fets en polígons industrials de Canovelles i Els Franqueses (Vallès Oriental). A més de condemnar a sis infractors amb presó d'un any i multa per pertinença a grup criminal i delictes de defraudació de fluid elèctric, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ratifica una indemnització a favor de E-Distribució, la marca d'Endesa per a la distribució elèctrica, del no-res menyspreable xifra de 716.814,94 euros. La baula de la distribució és un element clau en la cadena de producció de la marihuana a Catalunya. Al cap i a la fi, els objectius dels creadors són els de qualsevol empresa legal: maximitzar beneficis i reduir costos. Per això se situen en àrees pròximes a les grans autopistes del país: «És per la facilitat per a transportar la mercaderia, l'AP-7 és la sortida cap al mercat europeu», sentència Plena. Endesa avala el fenomen i afegeix l'A-2 i el Eix Transversal a l'equació, encara que adverteix que des de 2020 la tendència es desplaça cap a l'est: «S'estan quedant sense espai a Catalunya», resolen. També tenen presència destacada entre les localitats amb més frau per marihuana urbs vallesanes com Sant Cugat o Matadepera (la sisena i la setena amb més afectació). Allí, més que espais industrials, les màfies prevalen la discreció de les apartades urbanitzacions residencials: «Cases grans, familiars, a quatre vents: tenen ben muntada la logística per a passar despercebuts», descriuen el sergent de la policia local Óscar García i el regidor de seguretat sancugatense, Bernat Picornell. Un cas paradigmàtic de tots dos factors és el de Lloret de Mar (el cinquè municipi de Catalunya amb més frau per marihuana el 2024), on atribueixen l'impacte, d'una banda, a «la proximitat amb França i per tant amb la resta d'Europa», però també a «la dispersió geogràfica, amb més de 40 urbanitzacions», segons fonts municipals. Després de Barcelona, Lloret de Mar és el municipi català on Mossos va realitzar més operatius l'any passat. A totes les comarques gironines, Endesa ha detectat 1.430 fraus elèctrics el primer semestre del 2025, una mitjana de gairebé vuit casos cada dia. L'empresa adverteix que aquestes manipulacions de la xarxa no només tenen un impacte econòmic per a tots els consumidors, sinó que també suposen un risc greu per a la seguretat, ja que poden provocar electrocucions o incendis. A nivell global, la companyia ha identificat més de 32.000 fraus elèctrics entre l'1 de gener i el 30 de juny, és a dir, una mitjana de set cada hora. El consum elèctric defraudat equival, segons els seus càlculs, al que fan gairebé 117.000

llars. Segons Endesa, les plantacions de marihuana d'interior són les principals responsables d'aquests fraus. Aquestes instal·lacions, ubicades en pisos, cases o naus, es connecten il·legalment a la xarxa i funcionen les 24 hores del dia amb elevats consums, provocant estralls en la infraestructura elèctrica. D'acord amb l'Informe Europeu sobre Drogues 2025, Espanya concentra el 73% de totes les plantes de marihuana comissades a la Unió Europea, una gran part de les quals es cultiven en aquest tipus d'instal·lacions. Cadascun d'aquests hivernacles consumeix una potència equivalent a la de 80 habitatges de 100 m². Entre gener i juny, s'han desmantellat una mitjana de sis plantacions indoor cada dia a les zones de distribució d'Endesa, en operacions liderades per les Forces de Seguretat. El volum d'energia recuperada en aquests fraus ascendeix a 111 milions de kWh, l'equivalent al consum de més de 31.700 llars. La col·laboració amb les autoritats és, segons la companyia, clau en la lluita contra el frau i constitueix un dels eixos de l'acord signat recentment amb la Comissaria General de la Policia Judicial de la Policia Nacional, amb l'objectiu de millorar la prevenció i la investigació dels delictes que afecten serveis essencials com l'energia. Més enllà de la col·laboració policial, Endesa utilitza des del 2017 models de machine learning i deep learning per detectar amb més precisió els casos de frau. A partir de l'historial d'inspeccions, els patrons de consum, la informació dels comptadors i de dades meteorològiques, els algoritmes permeten identificar els punts amb més probabilitat d'estar manipulats. Aquest ús de la intel·ligència artificial, combinat amb nous equips de supervisió avançada instal·lats a la xarxa, permet acotar millor l'origen dels fraus i guiar les actuacions sobre el terreny. Un cop in situ, eines com pinces amperimètriques o videocopis ajuden els operaris a detectar el frau. Endesa també posa el focus en el marc legal espanyol, que considera permissiu en comparació amb altres països europeus. «Espanya és l'únic país de l'entorn que no preveu penes de presó per aquest delictes, a diferència de França, Portugal, Itàlia o Alemanya», apunten des de la companyia. A més, remarquen que la legislació actual no contempla agreujants ni té en compte la reincidència, encara que el frau serveixi per mantenir plantacions massives de cànnabis o estigui relacionat amb incendis greus.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/comarques/2025/08/13/girona-ciutat-on-mes-creix-frau-electric-120430080.html>